

πεποιθήσεως ἐγκρατοῦς) ἐνιαχ. Ἡ κάττα πίν' ὀξίδ'; (συνών. τῇ προηγ.) Πόντ. (Χαλδ.) Θέλ' κ' ἡ κάττα ρεπάν' (ἐπὶ παραλόγου ἢ ἀκαίρου ἀξιώσεως) Θράκ. (Σαρεκκλ.) || Παροιμ. Ἐφυγε ἡ γάττα καὶ χορεύουν τὰ ποντίκια (ἐπὶ ἀταξιών ἢ παραβάσεων γινόμενων ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ πατρός, διδασκάλου, προϊσταμένου, κλπ.) κοιν. Ἡψόφησεν ἡ γάττα τσαὶ χορεύουν τὰ bodítzia (συνών. τῇ προηγ.) Ἄνδρ. Τὰ κάττας ἐξενίτεψαν κ' οἱ πεντικοὶ χορεῦ'νε (συνών. τῇ προηγ.) Πόντ. (Κρώμν.) Γάττα πού κοιμάται ποντικούς δὲν πιάνει (ἐπὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ὀκνηρίας) πολλαχ. Ἡ γάττα γιὰ τὰ ψάρια τῇ γούνα τζη πουλεῖ (ἐπὶ κοιλιόδούλων) Θήρ. Ἡ παροιμ. ἐν παραλλαγ. κ. ἀ. Δέβ' τ' γάττα κὶ τρώει ψουμί (ἐπὶ φιλαργύρων) Μακεδ. (Βελβ. κ. ἀ.) Ὁ πριος λυπάται τῆς κάτ-θας τὸ ψωμί, τρώουν οἱ ποντικοὶ τὰ ροῦχα του (ἐπὶ ἀνοήτου καὶ ἀσκόπου φειδοῦς) Σύμ. Βούδα πουλεῖ καὶ κάττας ἀγοράζ' (ἐπὶ τῶν ἀλογίστως, καὶ ἐπιζημιώως ἄρα, συναλλασσομένων) Πόντ. (Κερασ. Χαλδ.) Τ'ς γάττας ἡ δρουμὴ ἴσιαμι τὸν ἀχυριῶνα (ἐπὶ ἀψιχόρων εἰς τὴν ἐργασίαν) Εὐβ. (Στρόπον.) Ἡ γάττα ὄντας δὲ φτάν' τὰ ψάρια, λέει: βρουμᾶν (ἐπὶ τῶν τὴν ἀνάγκην φιλοτιμίαν ποιουμένων) Ἡπ. Θεσσ. Θράκ. (Αἰν.) Ἡ κάττα 'ς σὸ κρέας 'κ' ἔφτασεν καὶ εἶπεν: Παραθκενὴ ἔν' (συνών. τῇ προηγ.) Πόντ. (Τραπ.) Πβ. τὸ Αἰσώπειον: «ὁμφακές εἰσιν». Ἡ κάττα ντὸ γεννᾶ, πεντικὸν πιάν' (ἐπὶ τῆς ὁμοιότητος τῶν ἐλαττωμάτων μεταξὺ γονέων καὶ τέκνων) αὐτόθ. Πβ. καὶ γάττος 1. || Ἄσμ.

Σὰ μᾶθ' οὐ σκύλλους γράμματα κ' ἡ κάττα νὰ διαβάξῃ, τότες θὰ παδριφτῆς κὶ σύ, νὰ κἀν' ἡ κόσμους χάξι
Λέσβ. 2) Συνεκδ., τὸ δέρμα τῆς γαλῆς (εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν γουναράδων) Ἀθῆν. Μακεδ. (Καστορ.) Συνών. γαττοπροβιά, γαττουλοπροβιά, γαττουλοτόμαρο. 3) Εἶδος καρκινίου τῆς θαλάσσης, πιθανῶς βερνάρδος ὁ ἐρημίτης (eupagurus bernardus), τῆς οἰκογενείας τῶν παγουριδῶν (paguridae) Σκυρ. Σύμ. Συνών. γάττος 3. β) Τὰ κογχύλια ἐντὸς τῶν ὁποίων διαβιοῦν τὰ μαλακόστρακα ταῦτα, χρησιμοποιοῦμενα ὡς φάρμακον κατὰ τοῦ ἔρπητος μετὰ προηγουμένην διάλυσιν τῶν ἐντὸς ὁποῦ λεμονίου, ἢ εἰς περίαπτα ζώων, ἢ καὶ ἀπλῶς εἰς παιγνίδια μικρῶν παιδιῶν Κύπρ. Σκυρ. Σύμ. 4) Εἶδος ἀγριοχόρτου βρωσίμου, ἀυναλδία ἡ τριχωτὴ (haynaldia villosa), τῆς τάξεως τῶν ἀγρωστωδῶν (graminaeae), γνωστὸν ὡς: τ'ς γάττας τ' ἀφτί Σαμοθρ., τ'ς γάττας τὰ β'ζιὰ Θεσσ., τ'ς γάττας τοῦ σταφύλ' Ἡπ. Συνών. ἀγριοσικαλεῖα, ἀγριοσίταρο 1γ. 5) Ἀκιδωτὸς κρίκος τοποθετούμενος εἰς τὸ πρὸς τὴν σιαγόνα ἄκρον τῆς φορβειᾶς τῶν ὑποζυγίων, τὰ ὁποῖα ἀναγκάζει εἰς ταχὺ βάδισμα διὰ τοῦ ἐρεθισμοῦ ὃν προκαλεῖ συρομένης τῆς φορβειᾶς Μακεδ. (Ὁλυμπ.) 6) Εἶδος κολυμβητικοῦ σχήματος Προπ. (Πάνορμ.) Πβ. γαττίτσα 3. 7) Μετων., ἄνθρωπος (κυρίως γυνή) πονηρὸς καὶ δόλιος Μακεδ. (Βογατσ.) Μέγαρ. Σύμ. Σῦρ.: Εἶναι μὲν γάττα! Σῦρ. Τί γάττα πού εἶμι! Βογατσ. Πβ. γάττος 5. β) Ἄνθρωπος ὀξυδερκὴς εἰς τὸ σκότος Μακεδ. (Βογατσ.): Εἶμι σουστή γάττα! γ) Ἄνθρωπος δειλὸς Ζάκ. 8) Εἶδος παιδιᾶς, καθ' ἣν οἱ παίζοντες σχηματίζουν κύκλον, εἰς τὸ μέσον τοῦ ὁποίου ἵσταται ὁ ὑποδύμενος τὴν «γάτταν», καὶ ἀνταλλάσσουν δρομαίως ἀνὰ δύο τὰς θέσεις τῶν διερχόμενοι πλησίον τοῦ τελευταίου τούτου, προσπαθοῦντος νὰ συλλάβῃ τινά, ὅστις ὑποχρεοῦται νὰ τὸν ἀντικαταστήσῃ, οὕτω δὲ συνεχίζεται ἡ παιδιὰ Πελοπν. (Κυνουρ.) κ. ἀ. β) Ἐν τῇ φρ. ἡ γάττα καὶ τὸ ποντίκι, εἶδος παιδιᾶς κορασίδων, μία τῶν ὁποίων ὑποδύεται τὴν «γάτταν», ἑτέρα τὸ «ποντίκι», αἱ δὲ λοιπαὶ σχηματίζουν κύκλον κρατούμεναι διὰ τῶν χειρῶν ἢ «γάττα» προσπαθεῖ νὰ συλλάβῃ ἢ νὰ ἐγγίσῃ ἀπλῶς τὸ

«ποντίκι», τὸ ὁποῖον φεύγει δι' ἐλιγμῶν, εἰσερχόμενον καὶ ἐξερχόμενον τοῦ κύκλου διὰ τῶν μεταξὺ δύο παικτριῶν ἀνοιγμάτων ἐὰν τὸ κατορθώσῃ ἢ ἐὰν φωραθῇ μὴ ἀκολουθοῦσα τὴν αὐτὴν πρὸς τὸ ποντίκι πορείαν, θεωρεῖται ἀντιστοίχως νικήσασα ἢ νικηθεῖσα, ὁπότε γίνεται ἀντικατάστασις τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης ἢ καὶ ἀμφοτέρων, καὶ οὕτω συνεχίζεται ἡ παιδιὰ Μακεδ. (Φλόρ.) Πελοπν. (Γορτυν. Μαντίν. Κυνουρ.) Στερελλ. (Λαμ.) κ. ἀ. Πβ. γαττίτσα 2β. γ) Ἐν τῇ φρ. ἡ γάττα με τὰ ψάρια, εἶδος παιδιᾶς κορασίδων, καθ' ἣν αὗται σχηματίζουν κύκλον ἀλληλοκρατούμεναι διὰ τῶν χειρῶν, πλὴν δύο, ἡ μία τῶν ὁποίων ὑποδύεται τὴν «γάτταν» καὶ μένει ἔξω τοῦ κύκλου, ἡ δὲ ἑτέρα τὴν «μάνναν» καὶ φυλάσσει τὰ «ψάρια» (δηλ. ὀλίγα ξυλαράκια τοποθετούμενα εἰς τὸ κέντρον τοῦ κύκλου) ἢ κυρίως παιδιὰ συνίσταται εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς «γάττας» νὰ ἀρπάσῃ μερικὰ ἢ ὅλα τὰ «ψάρια», ἐπωφελουμένη ἀπροσεξίας τινὸς τῆς «μάννας» καί, ἐν περιπτώσει ἐπιτυχίας, εἰς τὴν καταδίωξιν τῆς ὑπὸ τῆς τελευταίας, μεθ' ὃ ἰσχύουν τὰ ἐν τῇ προηγουμένη περιπτώσει ἐφαρμοζόμενα ὡς πρὸς τὴν ἀντικατάστασιν τῆς ἀποτυχοῦσης καὶ τὴν συνέχισιν τῆς παιδιᾶς Ἡπ. (Ζαγόρ.) Πελοπν. (Γορτυν. Μαντίν. Κυνουρ.) κ. ἀ. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τύπ. Γάττα ἈΡουμελ. (Σωζόπ.) Κάβο-Γάττας Κύπρ. Πβ. καὶ γάττος.

γαττάγι τό, ἀμάρτ. γατ-τάγι Εὐβ. (Κονίστρ. Κουρ. Κύμ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ οὐς. γάττα καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -άγι, δι' ἣν ἰδ. Στ. Καρατζᾶ, Ὑποκορ. Κύμ., 17 κέξ., 31, 46.

Γαττάκι 1, ὁ ἰδ.

γαττάγλειμμα τό, ἀμάρτ. κατθάγλειμμα Μέγαρ. κατθάγλειμμα Μέγαρ.

Ἐκ τῶν οὐς. γάττα καὶ ἄγλειμμα, δι' ὃ ἰδ. γλεῖμμα. Τὸ καχεκτικὸν καὶ ἀκάθαρτον παιδίον. Συνών. ἰδ. ἐν λ. γαττόπαιδο.

γάττακας ὁ, Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) κάττακας Κρήτ. Ἐκ τοῦ οὐς. γάττος, παρ' ὃ καὶ κάττος, καὶ τῆς μεγεθυντ. καταλ. -ακας.

Γάτταρος, ὁ ἰδ. ἐνθ' ἄν.: Τὸ γαττάκι μας ἐγίνη ἕνας γάττακας μέσα σὲ λίγο γαιρὸ Κίτ. Μάν.

γαττάκι τό, κοιν. γαττάκ' κοιν. βορ. ἰδιωμ. γαττάτσι Εὐβ. (Βρύς. κ. ἀ.) Ἡπ. (Χιμάρ.) Σκυρ. γατ-τάτσι Εὐβ. (Κονίστρ. Κουρ. Κύμ. κ. ἀ.) καττάκι Κρήτ. (Σέλιν. κ. ἀ.) κατ-τάκι Κάσ. Ρόδ. κατ-θάκι Νίσυρ. Σίφν. Σύμ. Σχιν. κατ-θάτθι Κῶς Τήλ. καττάτσι Πάτμ. γατσάκι Ἡράκλ. κατσάκι Θήρ. Μήλ. Πελοπν. (Κίτ. Μάν.)

Ἐκ τοῦ ἀμαρτ. Βυζαντ. γαττάκιν (πβ. γάττα, γαττί), πιστουμένου ἐκ τοῦ παραλλήλου τύπου καττάκιν βλ. Συναξάρ. γαδάρ. στ. 170 (ἐκδ. Wagner, σ. 117): «ἐβλέπω, περιεργάζομαι, ἔχει κάττον ἢ γραῖα | χοντρὸν καττάκιν κόκκινον, τὴν τρίχα τοῦ ὁμοιάζει». Διὰ τοὺς τύπ. γατσάκι-κατσάκι, πβ. γαττί. Ὁ τύπ. κατσάκι καὶ παρὰ Σομ.

1) Ἡ μικρὰ τὴν ἡλικίαν γαλῆ ἢ τὸ νεογνὸν τῆς γαλῆς κοιν.: Γέννησε ἡ γάττα μας κ' ἔκαμε τρία γαττάκια. Δῶσε λίγο γάλα 'ς τὸ γαττάκι κοιν. Τί σ' φταίει τοῦ γαττάκ' κὶ τοῦ βασανίζεις; Εὐβ. (Ἄκρ. κ. ἀ.) Εἶχαν ἕνα γαττάκ' διμένον ἀπ' τοῦ λιμὸ Ἀλόνν. Ἡ κάτ-θα μας ἤκαμεμ-βένδε κατ-θάτθια Κῶς Τὸ κατσάκι νιαουρίζει Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) || Παροιμ. Ἡ γάττα τὰ γαττάκια της, κ' ἡ μάννα τὰ παιδάκια της (ἐπὶ τῆς ἰδιαίτερας στοργῆς ἣν αἰσθάνεται ἐκάστη μήτηρ διὰ τὰ ἴδια τέκνα) πολλαχ. || Ἄσμ.

